

Liikenneinfran ylläpito ja kehittäminen – vaikutus kansantalouteen

AuLi

19.11.2014

Pellervon taloustutkimus

Tietoja Liikenneverkoston kunnan kansantaloudelliset vaikutukset -hankkeesta

- Hanke käynnistyi helmikuussa 2014 ja jatkuu vuoden 2014 ajan
- Käynnissä olevia tutkimusteemoja, joiden tulokset julkistetaan myöhemmin
  - Liikenteen rahoitusmallit ja kaupunkiseutujen haasteet
  - Kansainväliset liikenneyhteydet
- Lisätietoja:
  - toimitusjohtaja Pasi Holm, puh. 050 374 7462
  - ekonomisti Valtteri Härmälä, puh. 040 641 5732
  - metsäekonomisti Jyri Hietala, puh. 040 164 8151sähköposti: etunimi.sukunimi@ptt.fi

Tutkimushanketta rahoittavat

- Auto- ja kuljetusalan työntekijäliitto AKT ry
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- INFRA ry
- Liikennevirasto
- Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry
- Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry
- Metsäteollisuus ry
- Raideammattilaisten yhteistyöjärjestö JHL ry
- Rakennusliitto ry
- Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK ry
- Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry
- Suunnittelu- ja konsulttitoimistojen liitto SKOL ry
- Teknologiateollisuus ry
- Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
- Veturimiesten liitto ry

Ruotsin investointisuunnitelma arvoltaan yli kuusinkertainen Suomeen verrattuna

- Ruotsin investointien toteuma n. 2 miljardia € vuodessa ja valtion osuus tulevien vuosien (2014–2025) suunnitelmasta n. 2,3 miljardia € vuodessa
- Suomen toteuma n. 0,6–0,7 miljardia ja hallituksen kehyspäättöksen mukainen tavoite vuodesta 2016 lähtien 0,38 miljardia € vuodessa
- Investointien painopiste on molemmissa maissa TEN-verkossa

Perusväylänpidon rahoitus Ruotsissa 2,5-kertainen

- Perusväylänpidon toteuma Suomessa n. 0,9 mrd € ja Ruotsissa n. 2 mrd € vuonna 2013.
  - Ruotsin tavoite vuosille 2014-2025 on n. 2,3 mrd €.
- Ruotsi käytti väylänpitoon ja liikenteen investointeihin vuonna 2013 bkt:sta n. 1,1 %, Suomi n. 0,8 %
- Kuljetussuoritteeseen nähden Ruotsin perusväylänpidon rahoitus on n. 30 % suurempi

Ruotsilla käytössään uusia rahoituslähteitä

- Ruotsin suunnittelee rahoittavansa Tukholman ja Göteborgin uusista liikennehankkeista n. 4,7 mrd € kaupunkien keskusta-alueilta kerättävillä ruuhkamaksuilla
  - valtiokonttorin lainakannan arvioidaan nousevan nykyisestä 5 miljardista noin 9 miljardiin vuoteen 2025 mennessä
- Ruotsin vuotuisista perusväylänpidon ja liikenneinvestointien määrärahoista n. 7 % käytetään valtiokonttorin lainanlyhennyksiin ja korkoihin
- Suomessa elinkaarimallin jälkirahoitus- ja hoitokulut käsittävät n. 10 % perusväylänpidon ja investointien määrärahoista vuosittain

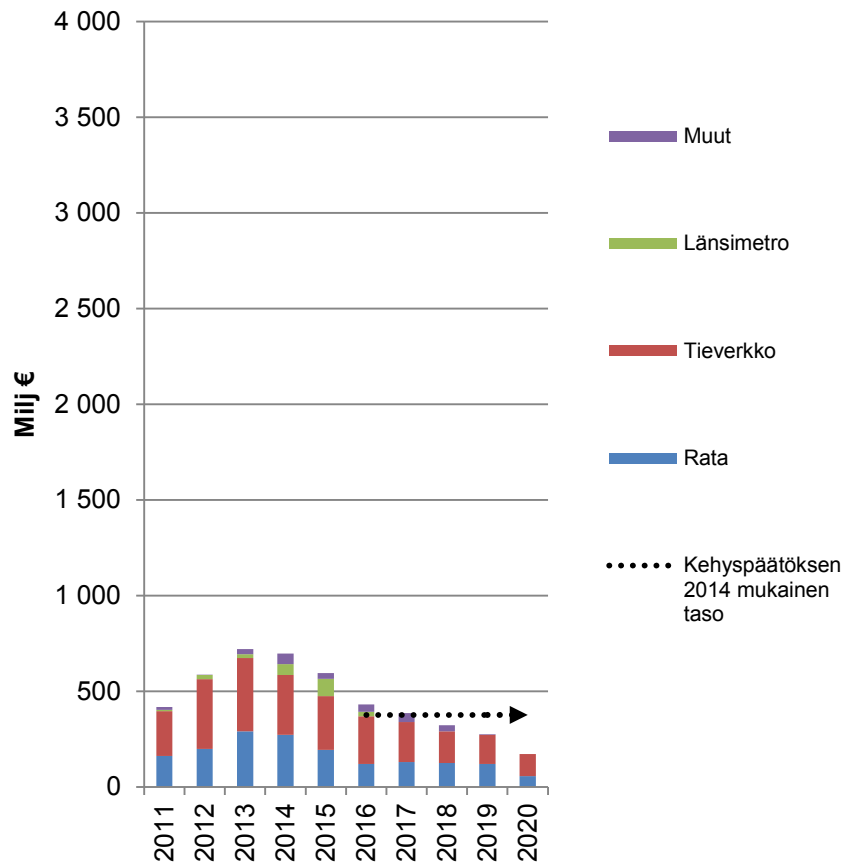
Ruotsin infran kehittämissuunnitelma 2014–2025

- *Nationell transportplan 2014–2025*
- Rahoituskehiksestä valtiopäivien päätös 2012
- Suunnitelmasta hallituspäätös huhtikuussa 2014
- Tavoitteena ”kestävä, tehokas ja luotettava liikennejärjestelmä, joka ottaa huomioon ihmisten tarpeen työmatkojen taittamiseen ja elinkeinoelämän tarpeet kuljetuksiin.”
- Valtion osuus n. 59 mrd €
  - Rautateiden kunnossapitoon n. 9,7 mrd €
  - Maanteiden kunnossapitoon n. 17,4 mrd €
- Valtion osuuden *lisäksi* arviolta n. 9 miljardia euroa muista lähteistä.
  - n. 4,7 mrd € ruuhkamaksuista (Kohdistetaan Tukholman ja Göteborgin investointihankkeisiin)
  - n. 2,6 mrd € radankäyttömaksuista (kohdistetaan ratojen ylläpitoon)
  - Loput yhteisrahoitus-järjestelyistä
  - EU-tuet ja TEN-T –hankerahat, ei arviota. Ovat olleet n. 20–30 miljoonaa € vuodessa.

Erittely 2014–2025, Ruotsi milj. €	
Teiden ylläpito	17 506
Uudet hankkeet	10 360
Ratojen ylläpito	9 663
Käynnissä olevat hankkeet	7 202
Muut (mm. suunnittelu, tuet)	5 843
Korot ja lainalyhennykset	4 101
Läänisuunnitelmat	3 978
Yhteensä	58 652

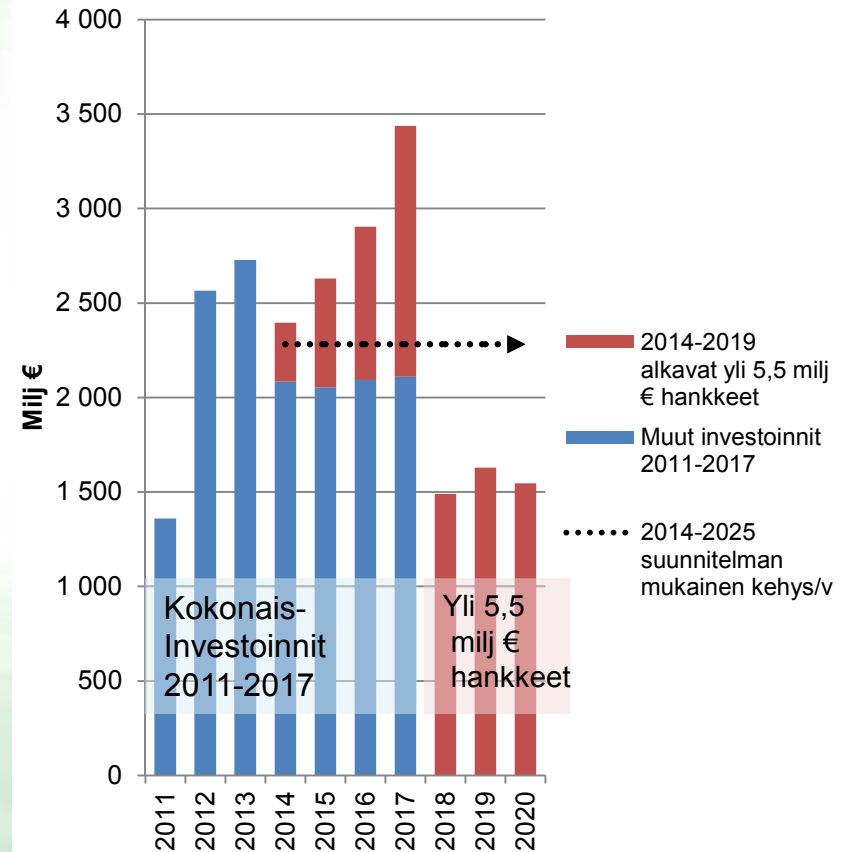
Liikenneinvestoinnit

Investoinnit Suomi

Lähde: Liikennevirasto

Investoinnit Ruotsi

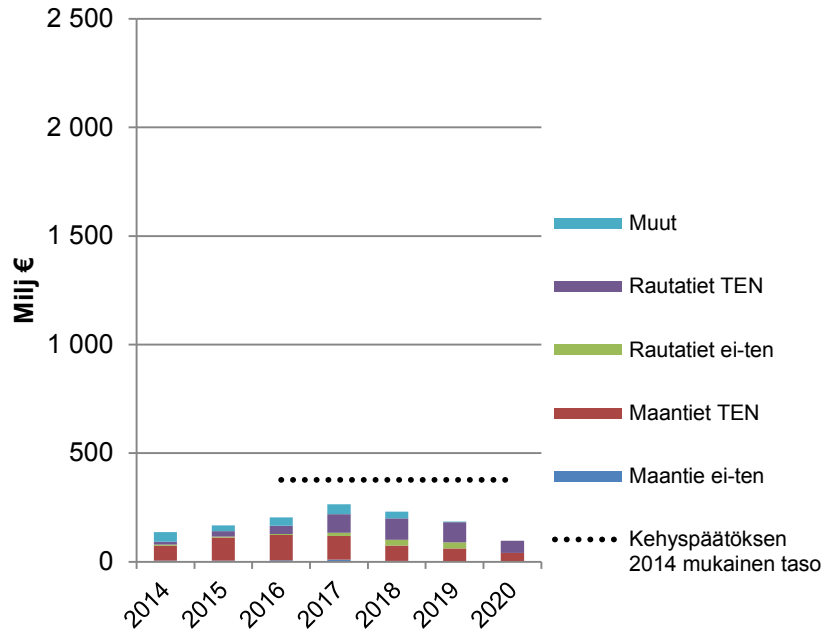

Lähteet: Trafikverket, Ekonomistyrningsverket

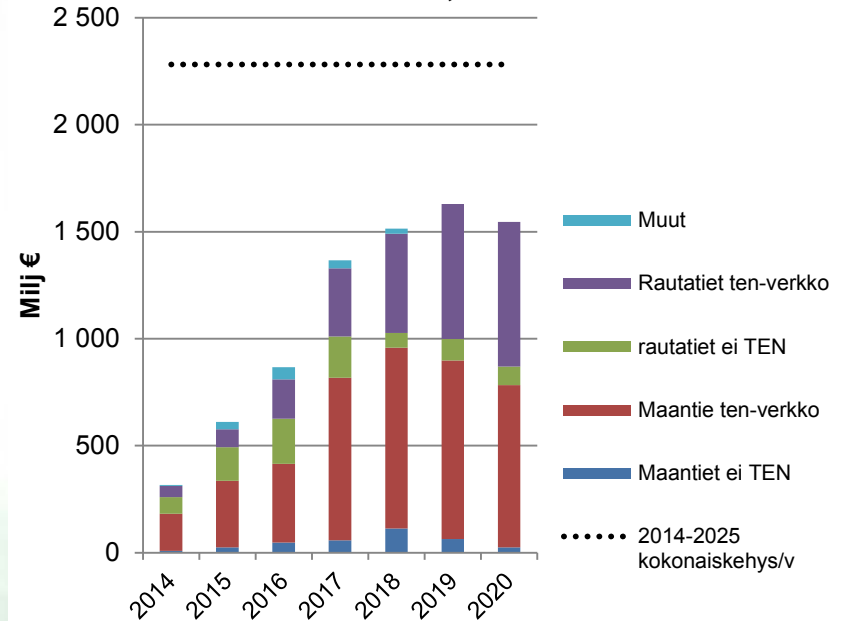
Investointihankkeet 2014–2020

**Investoinnit kohteen mukaan,
2014–2016 alkavat hankkeet,
Suomi**

Lähde: Liikennevirasto

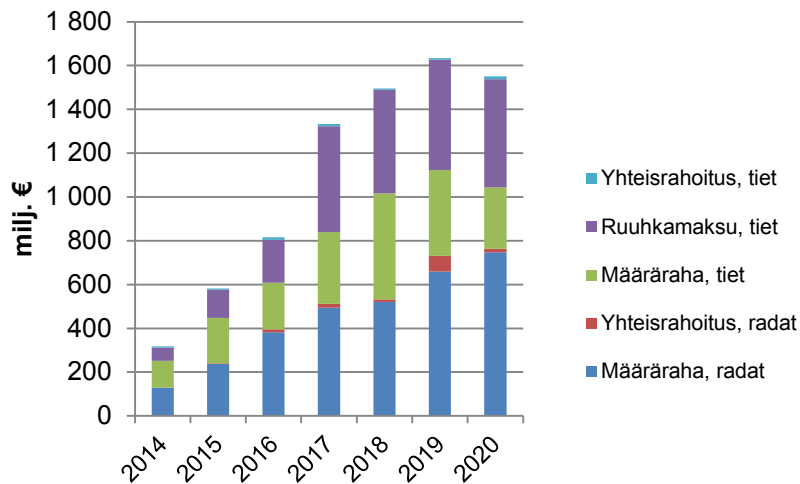
**Investoinnit kohteen mukaan,
2014–2019 alkavat yli 5,5 milj €
hankkeet, Ruotsi**

Lähde: Trafikverket

Ruotsin investointien rahoituskanavat

Ruotsin rakennusaloitukset 2014–2019

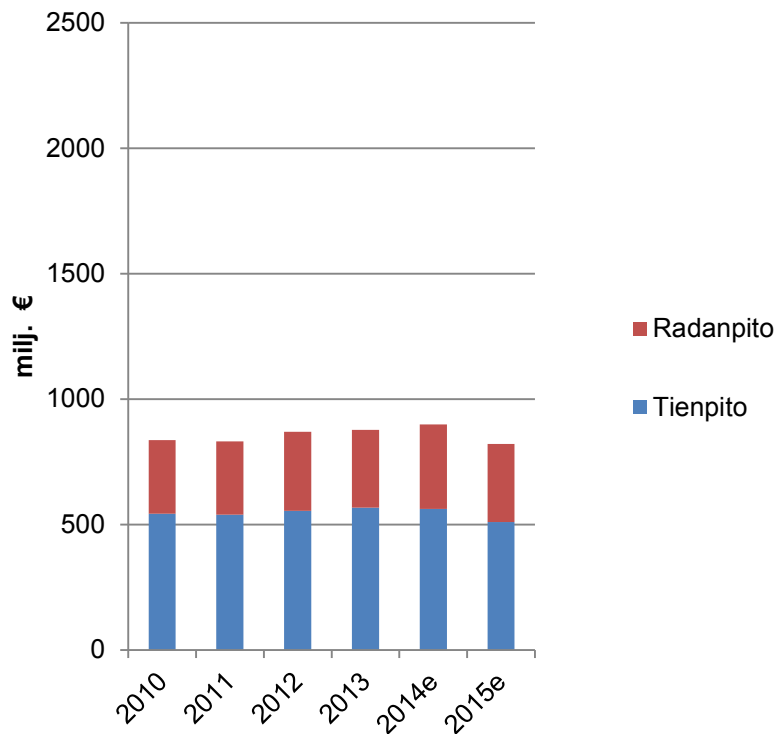

Lähde: Trafikverket

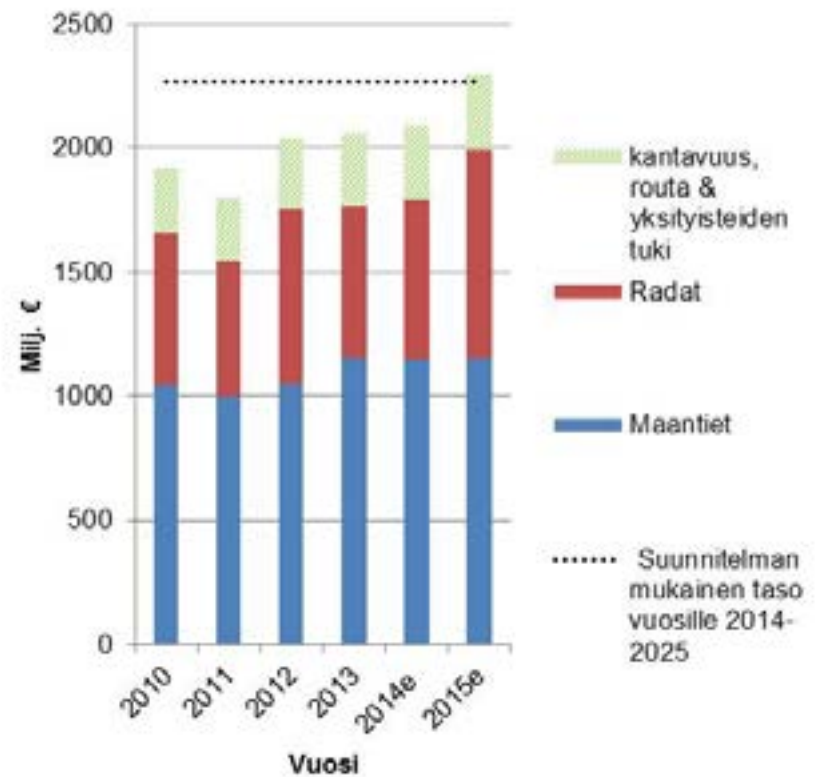
- Kuvassa esitetty vuoden 2014 ja 2019 välillä alkavien yli 5,5 milj. euron investointihankkeiden rahoituskanavat
- Laskennallinen vuosittainen investointikehitys vuosille 2014–2025 on n. 2,3 miljardia euroa (valtion osuus)
- Valtion määrärahat sisältävät myös lainanottoa valtiokonttorilta, jota ei ole esitetty erikseen kuvassa

Perusväylänpidon rahoitus

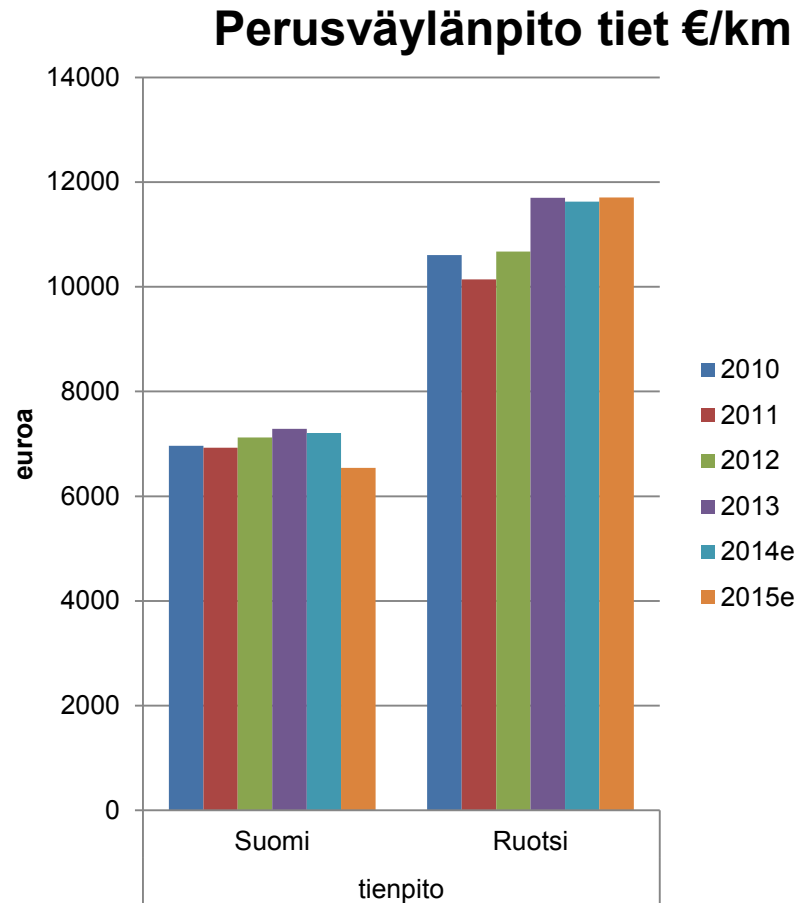
Perusväylänpito 2010-2015, Suomi

Perusväylänpito 2010-2015, Ruotsi

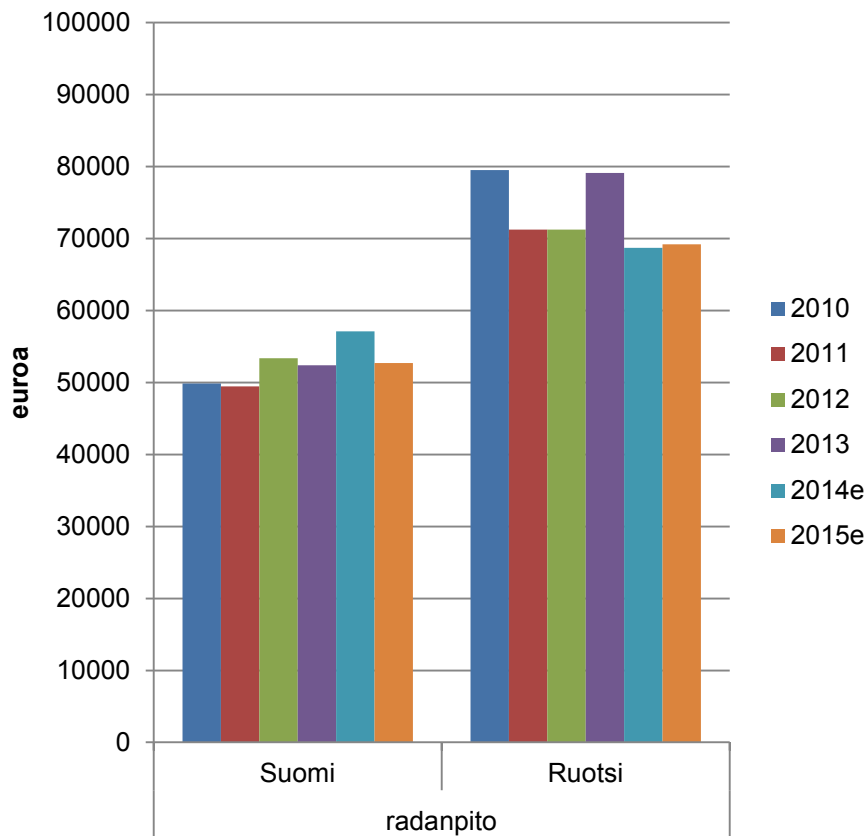
Perusväylänpidon rahoitus ja verkon laajuus, tiet

- Valtiollisen tieverkon pituus.
  - Suomessa 78 000 km
  - Ruotsissa 98 500 km

Perusväylänpidon rahoitus ja verkon laajuus, radat

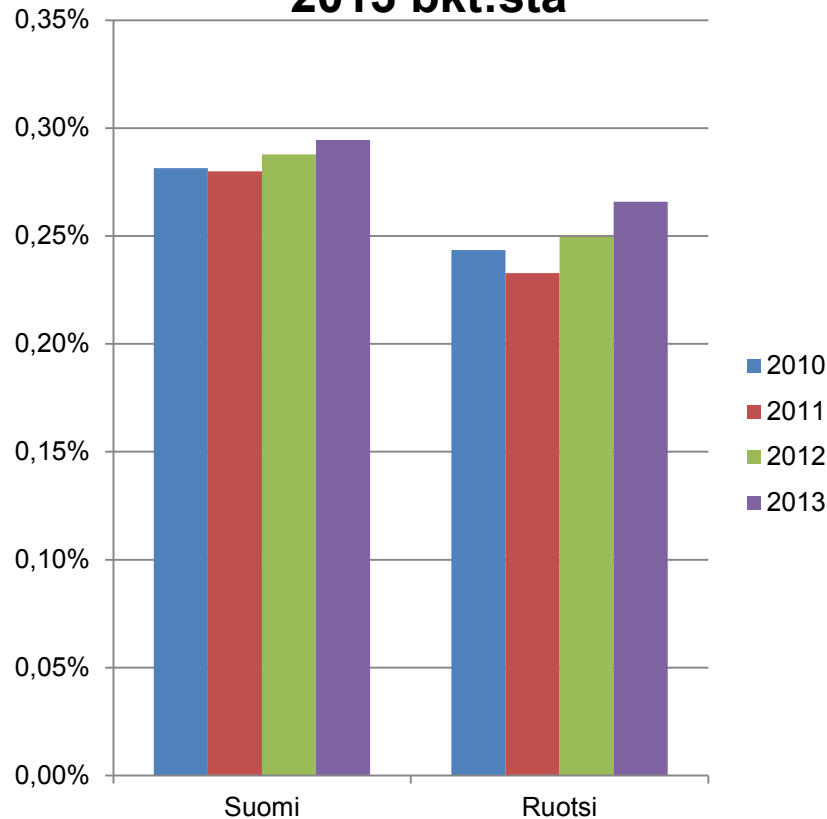
Perusväylänpito radat €/km

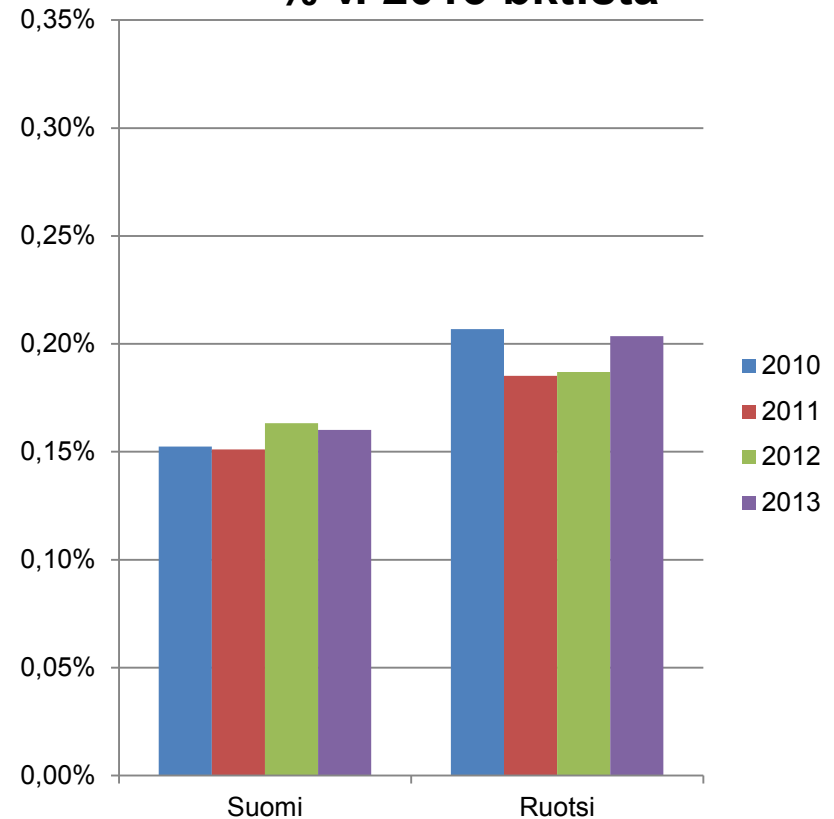
- Valtiollisen rataverkon pituus:
  - Suomessa 5 900 km
  - Ruotsissa 11 000 km

Perusväylänpidon rahoitus ja bruttokansantuote

Perusväylänpito; tiet % v. 2013 bkt:sta

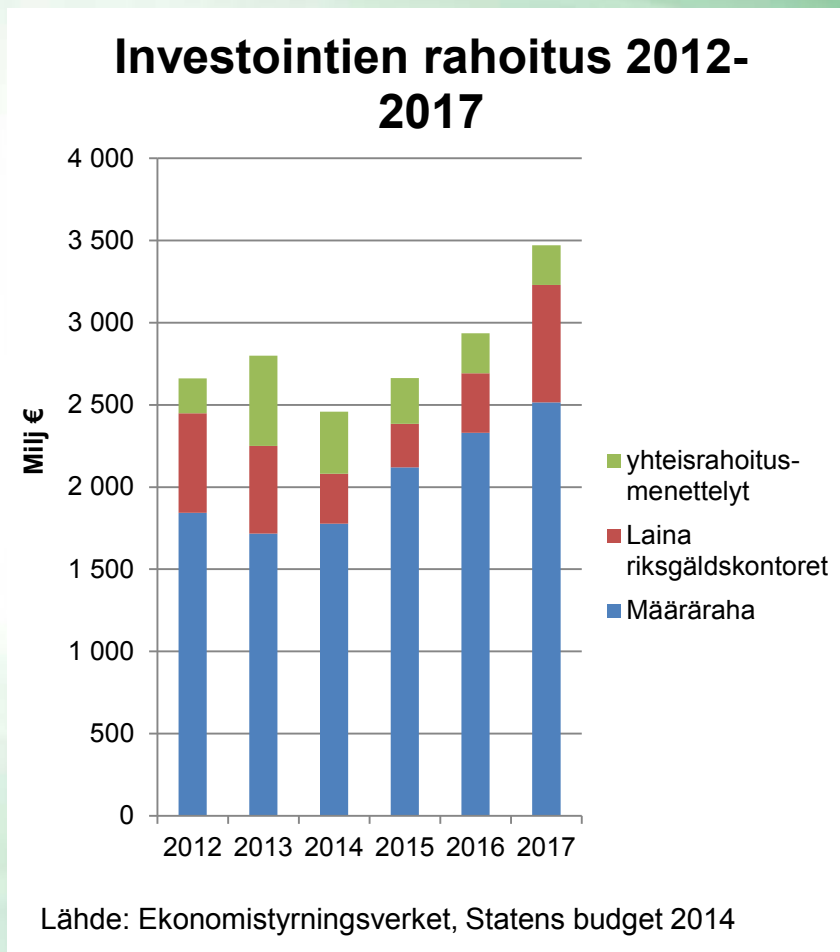

Perusväylänpito; radat % v. 2013 bkt:sta

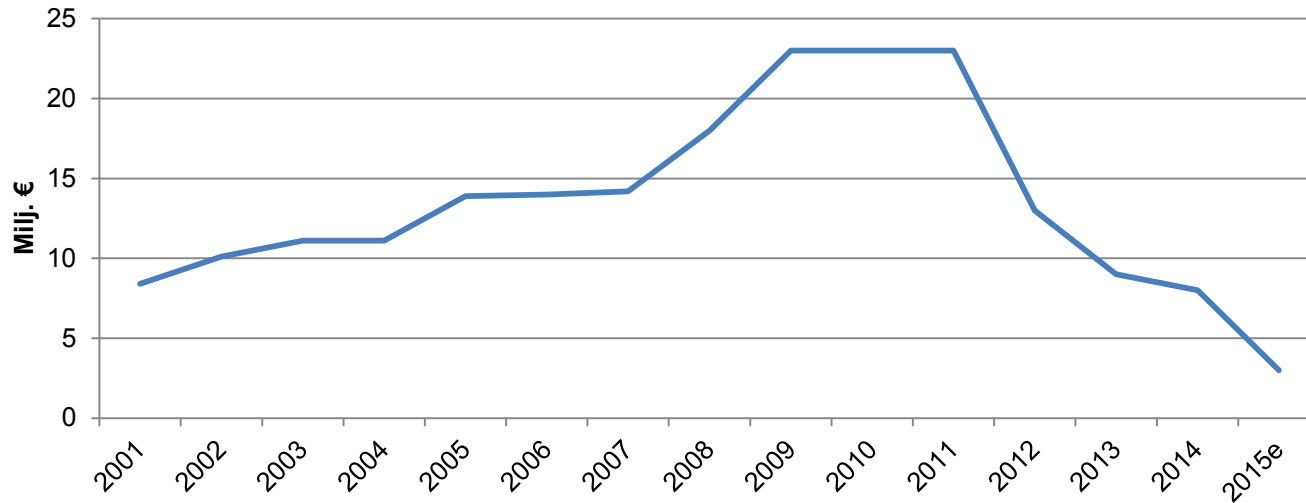
Investointihankkeiden rahoitus rakennusvuosittain, Ruotsi

- Yhteisrahoituksessa kunta, yritys tms. voi halutessaan nostaa valtiollisen hankkeen palvelutasoa.
  - Esim. valtio rakentaa tien ja kunta/lääni liittymän.

Valtionavustus yksityisille teille Suomessa 2001-2015

Valtionavustus yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen

Lähde: Valtiovarainministeriö

Yhteenveto

- Espooseen ja Vantaalle 51 000 uutta asuntoa, investoinnit yhteensä n. 2,5-3 miljardia €
- Tukholman alueelle 78 000 asuntoa, metrohankkeen arvioidut kustannukset (poislukien kalusto) n. 2,3 miljardia €.
- Suomessa ARA-asuntoja n. viidennes
  - Asumista tuetaan puolet tarjonta- ja puolet kysyntätukien kautta (asumistuki)
- Ruotsissa asuntorakentamisen tarjontatuet poistettu 2000-luvulla
- Vantaalla rakennusyrietykset, rakennuttajat ja sijoittajat omistavat kaavavarannosta 38 % ja Espoossa 23 %
- Ruotsissa monipuolisemmat ja tehokkaammat rahoitusmallit
- Kunnan ja valtion välisten sopimusten sitovuus? Ruotsissa neuvotteluprosessi on kesken.

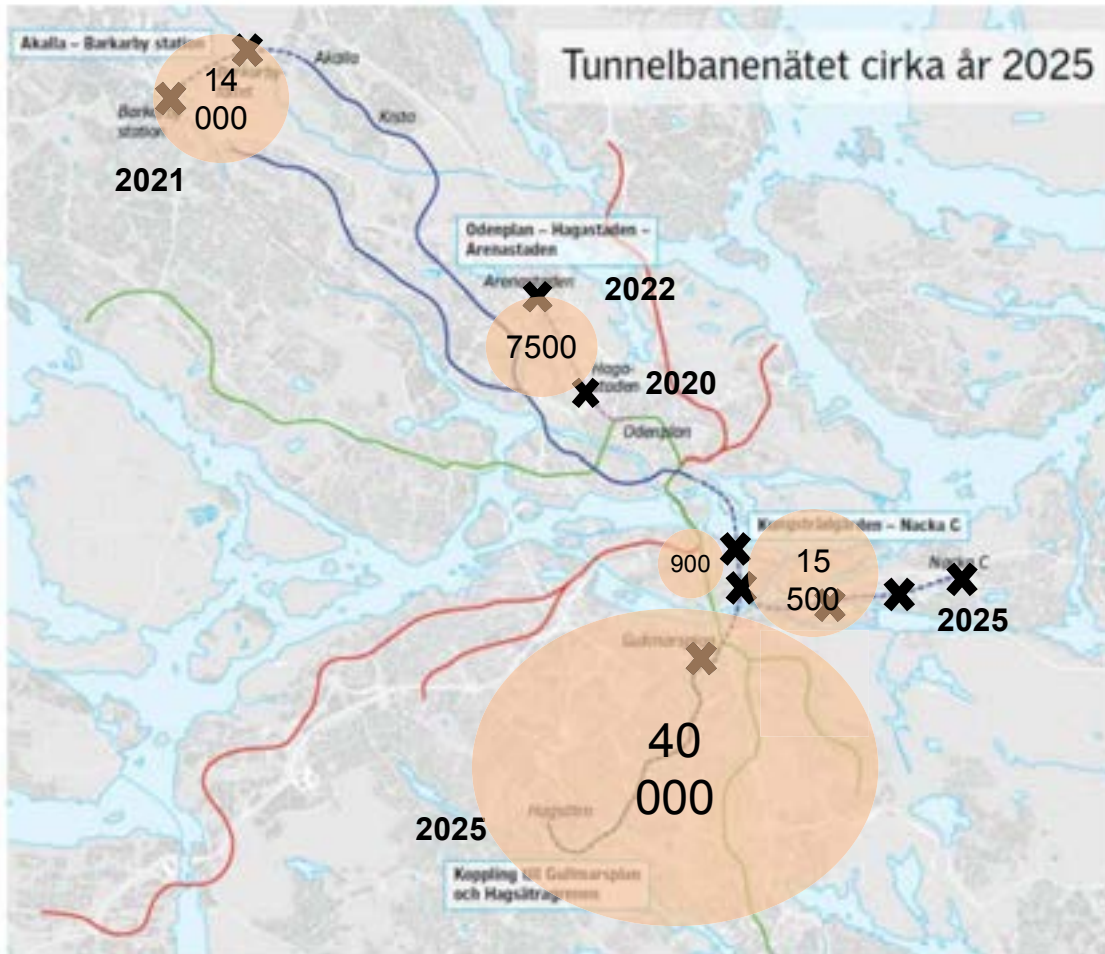

Ruotsin uusi hallitus – Infrastruktuuripolitiikan painopisteet?

- Sosiaalidemokraattien ja ympäristöpuolueen hallitus on sitoutunut jatkamaan voimassa olevan infrastruktuuriohjelman puitteissa
- Hallitusohjelmassa erityisesti raide- ja joukkoliikennehankkeet voimakkaasti esillä
  - Suurnopeusradat, metron lisärakentaminen, raitiotiet
- Ratojen ylläpitoon lisää rahaa
- Hallitusohjelmaan on kirjattu uuden tienkäyttömaksun käyttöönotto. Tämä "vägslitageavgift" kohdistunee erityisesti raskaaseen kalustoon, ja korvaa käytössä olevan veron.
- Budjettiesitys valtiopäiville 23.10.

Tukholman metron laajennus

Figur 1 Stockholms tunnelbana cirka år 2025. Heldragna linjer avser dagens sträckningar, medan streckat avser överenskomna utbyggnader

- 10 uutta asemaa
- 78 000 uutta asuntoa v. 2030 mennessä

Uusia asuntopaikoja alueelle

202X

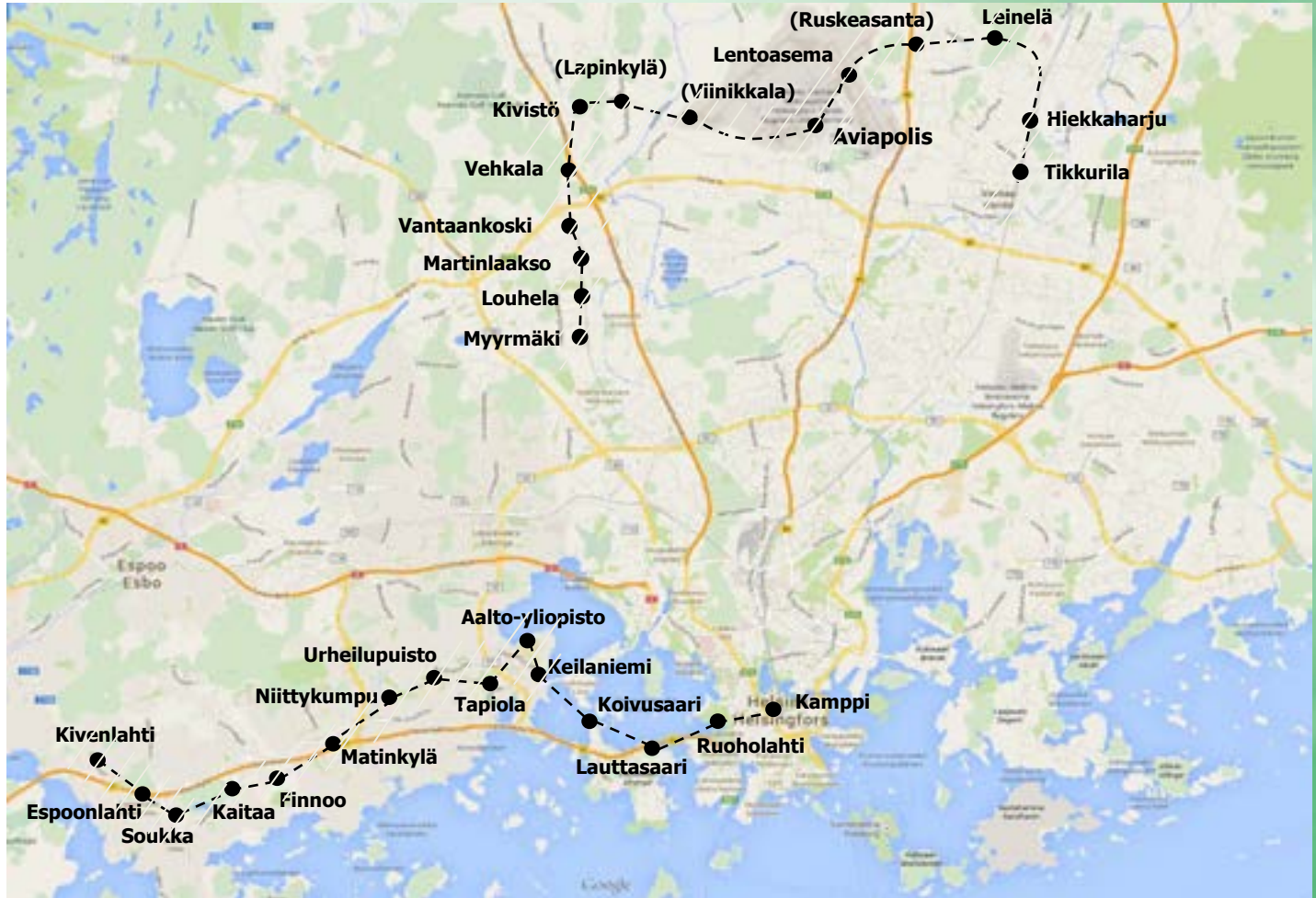
Arvioitu liikenteen aloitusvuosi

Uusi linja/linjan jatke

Uusi asema

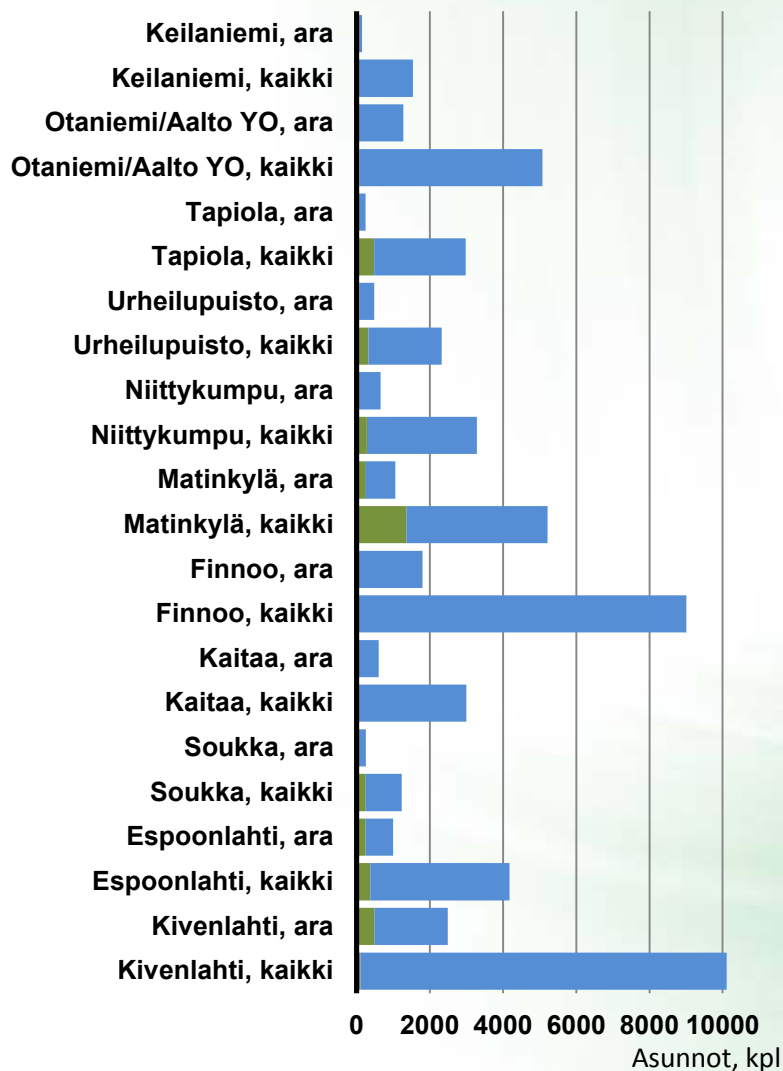

Espoo

Valmistuvat asunnot Länsimetro vuosina 2008-2024: 25 181 asuntoa

■ 2008-2014 (toteutuneet) ■ 2015-2024 (kaavoitettu)

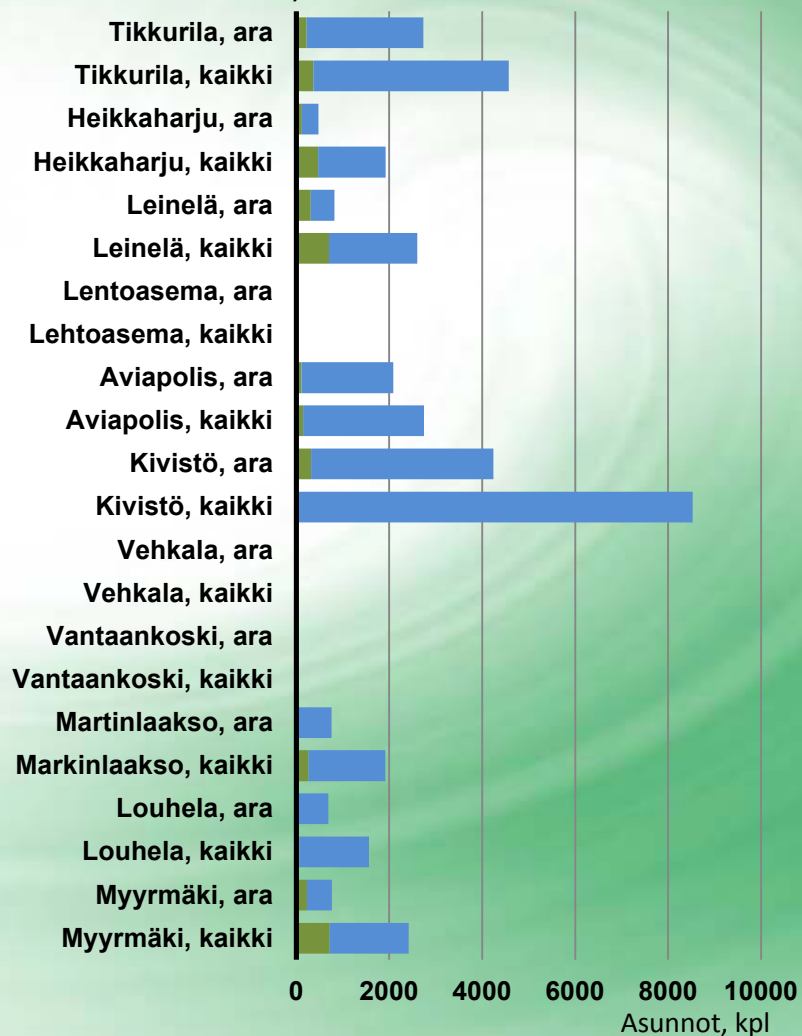

Vantaa

Valmistuvat asunnot Kehärata vuosina 2008-2024: 26 281 asuntoa

■ 2008-2014 (valmistuneet)

■ 2015-2024 (kaavoitettu, ara-asunnot on laskettu 2008-2014 osuuksien mukaan)

Kansantaloudelliset vaikutukset

- Yhteenveto politiikkasuositukset
  - Investoinnit, Suomi/Ruotsi; Luonnonvarateollisuus
  - Perusväylänpito, Suomi/Ruotsi; Kuljetusyrittäjien näkökulma
  - Kaupunkialuiden suuret investoinnit; Maankäyttö ja asuminen
  - Venäjän yhteydet; Matkailu
  - Rahoitusmallit; Rakennetaan ripeästi & rahoitetaan joustavasti

- Kiitos paljon

Tunnuslukuja

	Suomi	Ruotsi
Maantieverkko km	78 000	98 500
Maantiet TEN	5 200	7 000
Raideverkko km	5 900	11 000
Radat TEN	3 600	5 000
BKT mrd. €, 2013	193	420
Väestö milj.	5,6	9,5
Liikennesuorite milj. autokilometriä 2012	37 000	56 000
milj. tonnikilometriä Tiet 2012	22 000	31 000
milj. Tonnikilometriä Radat 2012 (koti- ja ulkomaan liikenne)	9 300	22 000

- Mahdollisia vertailukohtia on useita

Tieverkko

Tieverkko km			
		Ruotsi	Suomi
Valtiollisia teitä		98 500	78 000
josta	Eurooppatiet/valtatiet	6 500	8 600
	Riksvägar/kantatiet	8 900	4 700
	Seututiet	11 000	13 500
	Yhdystiet	72 100	51 200
Joista soratietä		19 300	27 000
Kunnallisia katuja ja teitä		41 600	26 000
Yksityisteitä		365 000	350 000
	joista valtiontuki (SE)/ oikeus valtion tukeen (FI)	74 500	55 000
Yhteensä		505 100	454 000

- Valtion tuki yksityisteille vuonna 2014
  - Suomessa n. 8 milj €
  - Ruotsissa n. 110 milj. €
- Valtion lisäksi myös kunnat tukevat vaihtelevalla tavalla molemmissa maissa